

Asia

Valtiovarainministereiden epävirallinen puhelinkokous 16.4.2020

Kokous

Valtiovarainministerit kävivät pitkän keskustelun koronaviruksen taloudellisista vaikutuksista ja politiikkatoimista. Komissio kertoi, että euroalueen talous supistuisi tänä vuonna rajusti, enemmän kuin vuonna 2009. Komission ennuste julkaistaan 7.5. EKP yhtyi komission näkemykseen.

Euroryhmässä saavutettua sopua toimenpiteistä kiiteltiin useissa kommentteissa, samalla korostaen ripeän toimeenpanon tärkeyttä. Euroopan investointipankin nopeaa toimintaan takausrahaston valmistelussa suhtauduttiin myönteisesti. EIP kertoi, että rahasto voisi olla toiminnassa jo toukokuun alussa. Työpaikkojen turvaamiseksi komission ehdottaman SURE-asetuksen ripeää käsittelyä toivottiin useissa puhenevuoroissa.

Talouden toipumisesta ja sen rahoittamisesta käytiin tuttu keskustelu. Ranskan johdolla toivottiin investointeja, jotka rahoitettaisiin yhteistä velkaa ottamalla. Tanska, Ruotsi ja Suomi vastustivat tätä. Komissio kertoi, että seuraava monivuotinen rahoituskehys (MFF 20201-27) tulisi olemaan heidän toipumissuunnitelmansa rahoituksen kulmakivi.

Ministerit hyväksyivät lausuman koskien pankkien luotonannon jatkuvuuden ja toimivan vakuutussektorin roolia pandemiatilanteessa. Puheenjohtajamaan ministeri kertoi kollegoilleen IMF-kevätkokouksen keskusteluista suullisesti. Kirjallinen raportti jaetaan myöhemmin.

Ministerit keskustelivat myös komission ehdottamasta ja talous- ja rahoituskomiteassa hyväksytystä tavasta yksinkertaistaa eurooppalaista ohjausjaksoa tänä keväänä. Tässä yhteydessä komissio kertoi, että maakohtaisissa suosituksissa (julkaisu 20.5.) korostetaan investointi- ja uudistustarpeita, joilla talous saataisiin palautettua kasvu-uralle.

Muissa asioissa Espanja kertoi EBRD:n johtajavalinnan prosessista.

Koronaviruksen taloudelliset vaikutukset ja politiikkatoimet

Puheenjohtaja alusti keskustelua käymällä läpi jo tehtyjä toimenpiteitä, kuten edellisen viikon euroryhmän päätöksiä. Lainsäädäntötyö eurooppalaisen hätätilasta aiheutuvien työttömyysriskien lieventämisen tilapäisen tukivälineen (SURE) osalta on alkanut ja puheenjohtajan tavoite on sopia siitä

ensi viikolla. Puheenjohtaja korosti välineen tilapäistä luonnetta ja soveltamisalaa. Lisäksi puheenjohtaja mainitsi EIP:n takausrahaston, EVM:n puitteisiin perustetun Pandemia-tuen sekä maksutasetuen ei-euromaille. Lopuksi puheenjohtaja totesi, että työ talouden elpymisrahastosta jatkuu.

Komission varapuheenjohtaja Valdis Dombrovskis kiitteli euroryhmän raporttia ja siinä sovittuja elementtejä. Dombrovskis kiinnitti huomiota myös vakaus- ja kasvusopimuksen, valtiontukisääntöjen ja rakennerahastojen joustavuuteen, sekä piti tärkeänä, että lainsäädäntötyö SURE:sta saadaan ripeästi valmiiksi ja EIP:n takausrahasto operationalisoitua. Dombrovskis kertoi, että toipumissuunnitelmassa ja investointien lisäämisessä unionin vahva monivuotinen rahoituskehys (MFF) on keskeisessä roolissa. Dombrovskis kertoi, että komissio tulee tekemään kohdennettuja muutoksia 2021-2027 MFF-esitykseen, ja se tulee olemaan ns. Marshall Plan eurooppalaisille.

Talousskomissaari Paolo Gentiloni kertoi, että yhtyy IMF:n aiemmin viikolla julkaisemaan talousennusteeseen, jossa euroalueen BKT:n arvioidaan supistuvan 7.5% vuonna 2020. Komissio julkaisee oman ennusteensa 7. toukokuuta, ja arvio on, että talous supistuu enemmän kuin vuonna 2009. Gentiloni kiinnitti erityisesti huomiota SURE:n lainsäädäntökäsittelyyn, ja toivoi sen osalta nopeaa edistymistä. Gentiloni totesi, ettei budjetin liikkumavara ole riittävän suuri välineen tarpeisiin ja siksi komissio on ehdottanut jäsenmaiden takausta.

Euroopan keskuspankin varapuheenjohtaja Luis de Guindos kertoi, että EKP arvioi euroalueen talouden putoavan noin 6% mutta erittäin vaikeassa skenaariossa talous voisi supistua jopa 15%. Talouden supistuminen johtaa suuriin julkisen talouden vajeisiin. Osakemarkkinoilla tilanne näyttää stabiloituvan ja eurooppalaiset pankit olivat vahvempia kuin aikaisemmin. Huolta aiheuttaa kuitenkin pankkien kyky tehdä voittoa. De Guindos kiinnitti huomiota siihen, että julkisten takausten sivuvaikutuksena saattaa olla se, että se vahvistaisi valtioiden ja pankkien yhteyttä.

Euroopan investointipankin pääjohtaja Werner Hoyer kertoi, että EIP on valmistelemassa takausrahastoa täydellä vauhdilla toimintakuntoon ja edistystä on tapahtunut ripeästi siten, että väline olisi käytössä mahdollisesti jo toukokuun alussa. Lisäksi Hoyer kertoi, että aiemmin maaliskuussa käynnistetyt toimenpiteet ovat jo johtamassa rahoituspäätöksiin. Lisäksi Hoyer kiinnitti huomiota EU:n ulkopuolisten maiden tilanteeseen ja rahoitustarpeisiin. EIP on myös valmis toipumisvaiheen rahoittamiseen EU:n prioriteettien mukaan kaikissa jäsenmaissa. EIP myös vakuutti pankin kykyä saada rahoitusta markkinoilta hankkeisiin ja kykyä tehdä tulosta.

Keskustelussa jäsenmaat kiittelivät euroryhmässä saavutettuja tuloksia ja ripeän toimeenpanon tärkeyttä korostettiin. Euroopan investointipankin nopeaa toimintaan takausrahaston valmistelussa suhtauduttiin myönteisesti. Erityisesti SURE:n osalta toivottiin pikaista etenemistä. Keskustelua käytiin muun muassa välineen väliaikaisen luonteesta. Osa jäsenvaltioista toivoi välineeseen päättymislauseketta, päättymispäivämääränä tai objektiivisia kriteereitä joilla päätyminen määritettäisiin. Myös välineen joustavaa luonnetta korostettiin, jolloin katsottiin, että päättymispäivää ei tarvita. Komissio totesi työn jatkuvan ja uskoi kompromissin löytymiseen asiassa.

Kannanotto koskien pankkien luotonannon jatkuvuuden ja toimivan vakuutussektorin roolia pandemiatilanteessa

Ministerit hyväksyivät ilman keskustelua lausuman pankkien luotonannon jatkuvuudesta kotitalouksille ja yrityksille sekä hyvin toimivan vakuutussektorin ylläpitämisestä COVID-19-pandemian keskellä. Komissio esitteli asian ja korosti pankkiluotonannon jatkumisen tärkeyttä, erityisesti pk-yrityksille edistämään niiden toipumista kriisistä. Lisäksi komissio piti tärkeänä sääntelykehikon tarjoaman joustavuuden hyödyntämistä. Ristiriitaisia viestejä pitää välttää; luottamus luotonantoon talouden hyväksi on tärkeä. Komissio tulee julkaisemaan tulkitsevan tiedonannon näistä tarpeista sekä ehdotukset välttämättömiksi lainsäädäntömuutoksiksi ennen huhtikuun loppua.

Kansainvälinen valuuttarahasto IMF:n kevätkokous

Asiakohdassa puheenjohtaja kertoi suullisesti 16.4. pidetystä IMF:n videokokouksesta. Komissio täydensi puheenjohtajan raporttia kiittelemällä hyvää yhteistyötä G7 ja G20 –ryhmissä. Puheenjohtaja kertoi, että kokouksista raportoidaan kirjallisesti myöhemmin.

Eurooppalainen ohjausjakso

Komission varapuheenjohtaja Dombrovskis kertoi, että tämän kevään ohjausjaksoprosessia on yksinkertaistettava. Ennusteiden tekeminen poikkeuksellisessa tilanteessa on vaikeaa, ja näitä vaatimuksia onkin kevennetty. Maakohtaisissa suosituksissa painotetaan tärkeimpiä investointi ja uudistustarpeita, jotta talous saadaan takaisin kasvu-uralle. Tämä ei kuitenkaan tarkoittaisi maaraporttien analyysin unohtamista. Komission uusista ohjeistuksista on keskusteltu talous- ja rahoituskomitean kanssa. Talous- ja rahoituskomitean puheenjohtaja totesi, että vakaushen- ja lähentymisohjelmat on lähetettävä huhtikuussa, mutta niiden sisällössä voidaan joustaa. Neuvoston puheenjohtaja totesi lopuksi, että asiaan palataan touko- ja kesäkuussa.

Muut asiat: tiedotusasia Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin johtajavalinnasta

Espanja kertoi Euroopan jälleenrakennus- ja kehityspankin johtajavalinnan prosessista. Johtajavalinta viivästyy, koska valintaa ei voi tehdä virtuaalisesti. EU:n kolme ehdokasta ovat Puolasta, Italiasta ja Ranskasta. On päätetty pitää kiinni siitä, että ehdokkaiden asettelu päättyy aikaisemmin sovitun mukaisesti 8. toukokuuta, mutta tämän jälkeen haastattelut ja valinta tehdään myöhemmin, kun matkustaminen kokouksiin on jälleen mahdollista. Jatkosta kerrotaan, kun tilanne selkenee. Espanja toivoi, että EU:sta asetettaisiin yksi yhteinen ehdokas, jolla olisi siten paremmat mahdollisuudet menestyä valinnassa.

Suomen edustajat

Valtiovarainministeri Kulmuni, valtiosihteeri Jari Partanen ja finanssineuvos Marketta Henriksson
valtiovarainministeriöstä sekä EUE:n ulkoasiainsihteeri Mari Korhonen ja erityisasiantuntijat Samuli Pietiläinen ja Marianna Uotinen

Asiakirjat

Liitteet

Viite

Asiasanat

Hoitaa

Tiedoksi
